02 Şubat 2011 Çarşamba **/ Fatma Barbarosoğlu**

EVE DÖN(E)MEYEN KIZLAR

İngiltere'de yaptığı yüksek lisansı, Almanya'daki doktorasını, Japonya'daki post doktorasını anlattı. Sonra tekrar İngiltere'ye döndü ve Viktorya Dönemi yazarlarından birinden bahsederek bu konuda hiç kimsenin çalışmadığını tespit ettim dedi. (İngilizler bile ilgilenmediğine göre yeterince önemsenmiyor demek ki diye düşündüm.) Arkadaşları şimdiye kadar hiç kimsenin çalışmadığı Viktorya dönemi yazarının ismini itina ile not ettiler derhal.

Osmanlı'da çalışılacak ne kadar çok kadın var diye geçti aklımdan. Neden onlardan birini çalışmayı düşünmüyorlardı ki! Hayır, onlar İngiltere'nin hiç çalışılmamış kadınlarını çalışmak istiyordu.

Toplantıya ara verildiğinde esmer güzeli bir genç kız sizinle istişare etmek istediğim bir konu var diyerek geldi. Ben Suriye'de kadın çalışmak istiyorum. Suriye kökenli herhalde diye düşündüm. Arapçanız iyi olmalı dedim. Hayır dedi öğreneceğim. Peki, neden Suriye'de kadın? Bebeğimle gideceğim oranın güvenli olduğunu duydum.

Neden Osmanlı'da kadın çalışmıyorsunuz dedim. Ben Suriye'de kadını çalışmak istiyorum dedi. Orada bu konunun hiç çalışılmadığını öğrendim.

Başörtüsü yasağından dolayı yurt dışına okumaya giden gençlerden biri olmalıydı. Çünkü bizi bir araya getiren toplantının böyle bir formatı vardı.

Bir merakın peşine düşülerek tutkuyla yapılan tezler değil bunlar. Olanca meşakkatine rağmen, kimsenin yapmadığı bir şeyi yapmaya talip olmak onları ayakta ve hayatta tutuyor.

Yaşı şu an kırk civarı ve bunun üzeri olanlar, genç kızların bu tavrını anlamakta güçlük çekeceklerdir büyük ihtimal.

Tanzimat döneminde Paris'e gidip, bir müddet Paris'in ziyalı sokaklarında dolaştıktan sonra; içindeki boşluk ile eve dönen, ya da Araf'ta asılı kalan münevver Osmanlı erkeklerinin, 21. Yüzyıl'daki kadın versiyonu karşımızda duran tablo.

Başörtüsü yasağından dolayı yurt dışında okumaya giden kızların bir kısmı eve dönmeyecekti.

O gün orada farkettim. İstese de dönemeyecekti. Döndüğünde "burada" olmayacaktı, olamayacaktı.

Onca meşakkati bir zafer için yaşamak istiyorlar. Oysa post-modern çağda zaferler yok.

Zaferler hasarın bir alt basamağı çoğu zaman.

II

Yirmili ve otuzlu yaşlarını yaşayan genç kızlar ve kadınlar "şimdi sen ne yapıyorsun" sorusuna etkileyici bir cevap vermek için yaşıyor adeta.

S., arkadaşımın kızı. Benim de kızım kadar sevdiğim, kalbi güzel kendi güzel bir genç kız. Her yaz tatilinde kendini geliştirmek için gitmediği ülke kalmadı. Face'inde bir dünya haritası var. Gittiği yerleri yeşile boyuyor. Gitmek istediği yerleri maviye. Asla gitmek istemediği yerleri de kırmızıya boyuyor. Tekrar gitmek istediği yerler mor.

Kırmızı dediğime bakmayın esasında kırmızı olarak boyanmış bir iki yer var sadece. Geçen hafta yolda karşılaştık. Seni görmek ne güzel diye mukabele ettik birbirimize. Sonra son sınıf okuyan bütün öğrencilerin korkulu rüyasının S'yi herkesten biraz daha fazla etkilediğini farkettim.

Panik halindeydi. Müracaat ettiği üniversiteden onay bekliyordu. Ya onay gelmezse diye şimdiden deli divane olmuştu.

S, bilim aşkıyla yanan bir genç kız değil. Entelektüel ya da bilimsel ilgileri de yoğun olan biri değil. (Benzer bir profili yanlış hatırlamıyorsam Haşmet Babaoğlu da yazmıştı) fakat başvurduğu üniversiteden onay gelmezse yıkıldı yıkılacak bir hali vardı.

Ona yurt dışı projesi olmaz ise hayatında büyük bir değişiklik olmayacağını söyledim. Ne okumak için Anadolu'dan gelmiş bir genç kızdı ne de bir an önce ekonomik katkı sunması gereken dar gelirli bir aileden geliyordu.

Ama S., daha okul bitmeden "buradan" gitmek istiyordu. "Burası" neresi?

Burası karşılaştığı herkesin şimdi ne yapıyorsun sorusunu sorduğu bir yer olarak kayıtlıydı zihninde. Oysa yurt dışına gittiğinde Face'inden herkes onun bir Batı üniversitesinde "yüksek" yaptığını bilecekti.

Twitter kuşağı "şimdi sen ne yapıyorsun" sorusuna cevap bulabilmek için bitap düşmüş vaziyette.

Kullandıkları teknoloji yüzünden, her gün karakola gidip imza veren bir suçlu gibi yaşıyorlar. Ne yaptıklarını dijital teknoloji üzerinden ispatlayamazlarsa vay geldi başlarına.

Başkalarına gösterilebilecek/ispat edilebilecek, cv'ye bir madde olarak eklenebilecek şeyler yapmak zorundalar.

Onun için çok yorgunlar. Çok bitkinler ve çok mutsuzlar.

Gençlere hayattan zevk almasını temrin ettirmek için çaba sarfetmeliyiz.

Zevk denen şeyin dıştan içe doğru yaşanan bir tecrübe olduğunu. Zenginliğin başkalarına gösterilebilenler listesi değil içimizde muhafaza ederek gönlümüzü genişleten şeyler olduğunu anlatabilmeyi başarmak zorundayız.

Sorun şu ki biz orada mıyız? Bunları anlatabilecek yerde.